

דיעות
השועלות הקטנות

איך מגיבות נערות צעירות כשהן חוזות בסצינות של סיפוק עצמי נשי ושל לס-ביות? מה תגובתן, ומה דעתן על סרטים שעולמה האירוטי של האשה במרכז? כדי לקבל כמה תשובות לשאלה זו, נל-קחו שלוש נערות תל-אביביות צעירות ל-חזות, השבוע, בהקרנה מוקדמת של השועל, סרט אמריקאי על-פי ספרו של ד. ה. (לידי צ'טרלי) לורנס — שיוקן החל במוצאי-שבת הקרוב בקולנוע אורינו, בתל-אביב.

על המסך הופיעה דמותה העירומה לחלו-טין של מארץ' (אן הייחד), כשהיא מת-ייחזת עם עצמה, בחזרה-האמבטיה. מול כפי-תורה-הדלת מבצעת השחקנית, בין אדי-האמבט, אקט מיני בווד.

באולם ישבו אותה עת מורה-הדרך צ'יה-גוסטדינר (25), תלמידת-התיכון אסתר ברון (18), והסטודנטית מיכל מארק (22). תגובותיהן היו לפחות מפתיעות מן-התמונות שעל המסך.

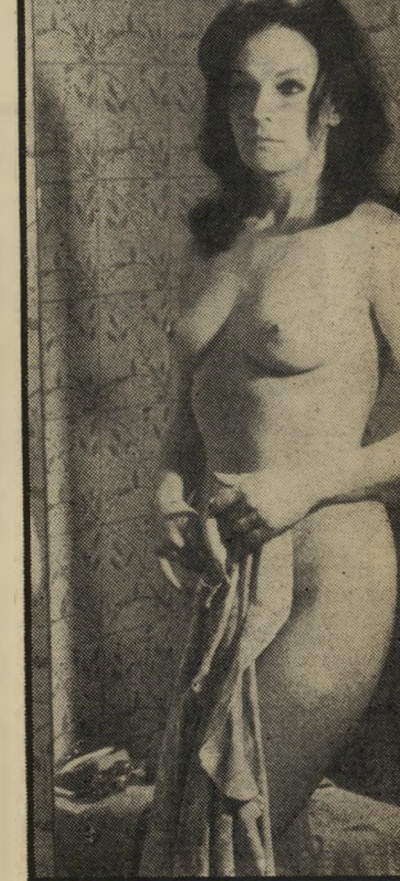
מתיחות של קפיץ. כל פעם שהדמות העירומה התעוררה בסרט, בקעה אנקה כבר שה מפיה של נערה זו או אחרת. ההי-דחות היתה מלאה.

אך הנערות לא חשו בנוח, רוחנית או גופנית. מיכל וזה על מושבה, ממקום ל-מקום, עישנה ללא הרף; צביה, לעומת-זאת, ישבה כמי שקפאה שו, אצבע תקועה בפייה וכולה מתנשמת בכבדות.

אסתר, הצעירה שבין השלוש, רכנה כל-הזמן, מתוחה כקפיץ, מבלי לזוז. עיניה-בהקו, רדיה לא מצאו מנוח, התפתלו סביבה. תגובות אלו החריפו עוד יותר, כאשר-סצינת-האהבה הבוררת התחלפה, על המסך, בסצינות של אהבה לסבית.

כל אשה — קצת לסבית! עם-תום הסרט נתבקשו שלוש הנערות להגיב על מה שראו וחשו. מתגובותיהן ניכר היה, שהן נמצאות עדיין תחת השפעתו החזקה של החייון שעבר עליהן.

„בכל אשה קיים משהו מן הלסביות!“ בקעה מיכל, מייד ובפשטות, „לא חשוב אם-זה מבחינה מינית או רק מבחינה רוחנית.

ליזה אסטוני ב„דורתי“
מפחיד ומלא חשק

„אז כשרואים דבר כזה קורה משהו ש-קשה להבהיר במילים. משהו מטה-פיסי. אשה מיטיבה לדעת מה קורה אצל אשה אחרת. וזה בדיוק מה שקורה בסרט — כששתי הנשים מתעללות.“

פחות מתריסה היתה צביה הקטנה ובעלת-הפנים המתקוות: „נכון, כשראיתי את ה-בקרוב של הסרט זה סיקרן אותי, הודתה. „הרי כל בחורה שהיא קצת למעלה מן-הממוצע יש לה לפעמים מחשבות כביחון של יחסים עם אשה אחרת...“

וכשהיא נלחצת אל הקיר: „היו בסרט אקטים מיניים שנגעו בי אישית. אקטים נשיים. קשה לי להגיד את זה, אבל אחרי-הסרט הוזהיתי עם מארץ', הגיבורה. הר-גשתי אותה בכל.“

אסתר הצעירה סירבה להגיב. רק חייו-ערמומי שחק על שפתיה. ניכר היה שהיא באה במבוכה ורוצה להסתיר זאת.

כאשר נשאלו שלוש הנערות מה דע-תן, בסיכומן של דבר, לא היו מוכנות ל-הביע חתודות אמנותיות. לעומת זאת חזרו-בזו אחר זו על אותו משפט פשוט: „זה-מגרה. מגרה מאוד...“

סרטים

אלקטרה שותקת

פרפונה (בקורב: פאריס, תל-אביב; שבידה) שוב עולות כאן הבעיות שעלו מ-שחבת ימיה-הבניים של החזות השביעי, מ-היער הקדמוני של מעיין-הבתולין, מהעיר-הסתר-השם וחסרת-המקום בהשתיקה: הבע-יות שאינן-מאמר ברגמן לא מוצא ולא ימצא-להן פתרונות.

הפעם המדובר בשחקנית מפורסמת שוב-אמצע הצגת אלקטרה השתתקה, הייתה, ול-מחרת — חדלה לדבר. היא פשוט סירבה-לקום מהמיטה, או להגיב על החיים.

נימאס לה. נימאסו לה השקרים, היוף, המישחק הממלא את החיים, המקום היחיד-בו התאוששה במקצת היה על הבמה — משום ששם אין יוץ. שם הכל מישחק, וכר-לם יודעים שזה מישחק.

אבל לבסוף גם הבמה לא עזרה. היא לא-יכולה יותר והיא החליטה לחתור על הכל, לנתק את כל הקשרים.

קשרים מזורים. אבל גם השתיקה-שלה היא מישחק, ויוף חדש: היא ממשכה-לחיות, בתוך הכללים והחוקים של החיים. היא יוצאת לבית נידה, על שפת-הים, עם-אחות צעירה שצריכה לטפל בה; ושם — כיוון שהן לבדן, ויש רק ים וחול — נקשרים ביניהן קשרים מזורים.

האחות הצעירה מתלבטת בבעיות דומות-לאלו של השחקנית; בפער שבין החלום-למציאות, בין הפחד מן העונש להכרה-לחטוא, בין העולם המסודר כפי שהוא-צריך להיות — לבין התהוירובוהו הממלא-את הנפש.

גם היא מפחדת מיחסים מזויפים עם-אנ-שים ומן המילים שאינן אומרות את-מה-שצריך להגיד. והיא שופכת את ליבה בפני-השחקנית שאינה מדברת.

וכאן, במקום הזה בו יש רק שמיים וים-ופסל אחד — סמל המתחלף מדי פעם ב-תמונה עם השחקנית — כאן מתברר ההבדל-בין הנערה התממה, הנאבדת עם הבעיות-שלה, לבין השחקנית הבורחת מהן.

אכזריות בעלמא. אין לו פיתרונות, לברגמן, כי איראפטר לגשר בין הסתירות-שבחיים. השחקנית, כמו הנערה המטפלת-בה, חיה לבדה. ושקריה-האהבה שהיא משמ-עה באוזני בעלה ושבועלה משמיע באוזניה-באים לחפות על זה שאין להם שום אמת-אשר יגלו זה לזה.

כשהבעל בא לבקר אותה בביקתה, והוא-מוצא את האחות במקומה, הוא שופך עליה-את דבריה-האבה, כביכול, מבלי להבחין בכ-לל שהדמות המאזינה להם השתנתה. מרוב-חוסר-הכרה בזולת מגיעים להתאכזרות ב-זולת.

זה מתחיל, בסרט, עם תמונות של אכ-זריות בעלמא: מסמר ננעץ ביד של צלוב-ילדים באושוויץ, נייר נשרף. וזה נגמר — בתמונות של אכזריות בין שתי הנשים.

הסרט מסתיים כמו שהתחיל: מכונת-הק-רנה, וילד המסתכל בהשתקפות אמו על-הבד. תמונות רצות, לפתע, המכונה נעצרת-והבד מלכין: התמונות נעלמו, כאילו בא-ברגמן להדגיש בפנינו שגם כל מה שראינו-לא היה אמת.

מגרה! מגרה מאוד!

צביה, אסתר ומיכל בהקרנת „השועל“

זריות בעלמא: מסמר ננעץ ביד של צלוב-ילדים באושוויץ, נייר נשרף. וזה נגמר — בתמונות של אכזריות בין שתי הנשים.

הסרט מסתיים כמו שהתחיל: מכונת-הק-רנה, וילד המסתכל בהשתקפות אמו על-הבד. תמונות רצות, לפתע, המכונה נעצרת-והבד מלכין: התמונות נעלמו, כאילו בא-ברגמן להדגיש בפנינו שגם כל מה שראינו-לא היה אמת.

עולם המיטות

דורתי אהובתי (פארי, תל-אביב; אי-טליה) יכול היה להיות סרט חשוב: סיפור-חייו של בן-מיליונרים, המתחזה כמשותק, משום שאינו רוצה לחיות בחברת הקוקה-קולה והטלויזיה של ימינו.

הסרט אינו טוב — משום שאינו מעמיד-במרכז את החברה — חברה שבה הכל-ממוסחר, כולל חייה-האדם הרוחניים והגו-פניים, חברה העוסקת במטבעות וכספים, בתענוגות כספיים, וברצח בווייט-נאם.

במקום לתאר את זה, נתקע הבמאי ה-צעיר סלחטורה סאמפרי לתוך חייו האינ-פאנטליים והלא-מעניינים ביותר של ה-כאילו-משותק.

הוריו של אלכסיה נוסעים והוא מובל על-כיסא-הגלגלים שלו לדודתו הצעירה והיפה, שהתחייבה לטפל בו עד שובם.

לשווא — לתוך המיטה. בהתחלה, מחזיקה עדיין הדודה בחייה-החברה שהיו לה-עם אינטלקטואל-קומוניסטי-מוזיקי ועם חב-ריו, סופרים ואנשי-קולנוע. אבל אט-אט-סוחף אותה אלכסיה — הנער שלא התבגר-אל תוך מישחקיו הסאדיסטיים והילדו-תיים. היא זונחת את הכל, ובחצי-האחרון-של הסרט לא רואים יותר איש מלבד אל-כסיה ודודתו.

הוא מכריח אותה לרוץ אחריו. לחפש-אותו, ליפול לבורות שתמן לה. להיחנק-בחבלים ששם עליה. והיא מנסה לשואר למ-שוך אותו אל מיטתה.

הסרט דומה באופן חריף מאוד לאחד ה-ספרים הסובים של ימינו: צריך לחסל את-הטופים. אלא ששם, בספר, רוצים למות-יחד עם הגיבורה. משום שיחד איתה לא-רוצים להמשיך לחיות בחברה בה היא חיה; ואילו כאן החברה מוכנסת לסרט באופן-מלאכותי.

שריפת ביקתות. כמה פעמים זורק-הגיבור את המילים „קוקה-קולה, טלויזיה, אמריקה.“ פעם אחת הוא משחק בשריפת-ביקתות-קש וייט-נאמיות (סצינה חזקה). וזה-הכל.

(המשך בעמוד 24)

מאחרי „איריס“

ככל
ששול

ס ותיסוף יצא המרצע מן השק. במשך-עשר שנים אפשר היה לשמוע את ה-סיפורים האלה בדינונגוף רק מפה-לאונן — ולפעמים לקרוא חלק מהם במדור-הרכילות-שלי.

עכשיו אפשר לראות את זה בשחור-לבן, על מסך הקולנוע. או לפחות, את מה שעשה-בהם הבמאי דויד גרינברג, כשהשתמש בכל-פרשות-הרכילות ובכל הרפתקאות-האהבים-של ידידיו ושל עצמו, והכניס את כל הסאלט-הזה לתוך סרטו הראשון הארוך — איריס.

איך הגיעו הגיבורות של חייו ושל חייו-ידידיו למסך — זהו סיפור אחד. ואיך ש-הוא שינה את זה לפי יצירות ולפי הדחפים-של עצמו ושל חבריו — זהו סיפור שני.

★ ★ ★

דיון/ואן

סימפאטי

תחילי, כמו שצריך, עם הגיבורה ה-ראשית — איריס.

איריס, בסרט הנושא את שמה, היא ילדו-נת מתבגרת, מעין לולטיה מיסתורית ש-כזאת, המבלבלת את המוח לעיתונאי ה-מזדקן שאוהב אותה. היא עושה לו כל מיני-קונצ'ים, משגעת אותו, ובכלל, מקסימה-אותו עם פיתוייה הילדותיים.

מייה איריס במציאות הדיונוגופית? זו-היתה אחת השאלות הראשונות ששאלו ה-

סקרנים המכירים את גרינברג, יודעים שהוא-לא המציא דבר מקווי-אופיה של הלולטיה-שלו, רק אסף, שנים על גבי שנים, פרטים-ורכילות כדי להפוך את זה לסרט אמנותי.

אז יש לי חדשות בשבילכם: קיימות-לפחות שש נערות מהן לקח גרינברג פר-שות'חיים או קווי-אופי, ועוד איהו אופי!

הראשונה — ואולי העיקרית — היא כיום-אשה נשואה, הגרה באמריקה. פעם היתה-זו אחת הנערות היפות בדינונגוף. קוראים-לה דפנה ליפשיץ-רייכן, והיא בתו של נשיא-הבורסה ליהלומים של ישראל, ואשתו של-מהנדס אמריקאי בשם סם רייבן.

דפנה היתה אהבתו הגדולה, הטרגית-אפילו, של הדון'וואן הדיונוגופי הסימפאטי — הצעיר איקא ישראלי. איקא, הקוצר-חתיכות על ימין ועל שמאל, התאהב בזמנו-באמת ובתמים בילדה בת ה-16, הלך אחריה-כסחרורי.

אגב: שמה השני של דפנה הוא — איריס. היה זה שם-סבתה, שהיא גם הסבתה-של השחקנית הצעירה איריס יטבת, שירשה-כמנה את שמה.

מרמז עתה דויד גרינברג, בערמומיות-סובת-לב: „דמות החבר הטוב של העיתונאי-האמן, אותו מגלם שמוליק קראוס, אשר יש-לו יחס דומשמיץ לאיריס, הוא צירוף של-שתי דמויות: זו של איקא, האמן שאהב-את דפנה במציאות — וזו של החבר שלו